

TOTO LÖYTÄÄ YSTÄVIÄ

– Matka Saksan ja Suomen välillä

Itsenäisyyspäivä

Suomessa itsenäisyyspäivää vietetään 6. joulukuuta. Suomeksi sitä kutsutaan Itsenäisyyspäiväksi. Suomi itsenäistyi vuonna 1917. Ennen sitä maa oli osa Venäjää. Suomi on ollut myös osa Ruotsia.

Itsenäisyyspäivän iltana monet perheet asettavat kaksi kynttilää ikkunoihin. Kynttilät palavat klo 18–21. Ne ovat sinisiä ja valkoisia – aivan kuten Suomen lippu. Sininen edustaa Suomen monia järviä ja taivasta. Valkoinen edustaa lunta ja talven hiljaisuutta. Tämä perinne on vanha. Ennen vanhaan ihmiset sytyttivät kynttilöitä kuninkaiden tervehtimiseksi. Myöhemmin niistä tuli hiljainen symboli: Me kuulumme yhteen. Me olemme vahvoja.

Vielä tänäkin päivänä ikkunassa olevat kynttilät itsenäisyyspäivänä ovat tärkeä symboli. Ne sanovat: Me olemme vapaita. Me olemme Suomi.

Keskustelukysymyksiä:

- Onko sinullakin kynttilöitä kotona? Milloin perheesi sytyttää ne?
- Mitä värejä maasi lipussa on?
- Mitä juhlia juhlitte kotona?
- Miksi ihmiset viettävät erityisiä päiviä?

Pyhän Nikolauksen päivä:

Saksassa Pyhän Nikolauksen päivää vietetään 6. joulukuuta. Se on erityinen päivä lapsille. Edellisenä iltana lapset puhdistavat saappaansa ja asettavat ne oven tai ikkunan eteen. Yön aikana Pyhä Nikolaus tulee ja laittaa saappaisiin makeisia, pähkinöitä tai pieniä lahjoja.

Pyhä Nikolaus perustuu todelliseen henkilöön. Hänen nimensä oli Myran Nikolaus, ja hän eli hyvin kauan sitten. Myran Nikolaus oli piispa nykyisen Turkin alueella ja tunnettu muiden auttamisesta.

Pyhä Nikolaus vierailee lasten luona monissa päiväkodeissa ja kouluissa. Hänellä on yllään punainen takki ja hän kantaa kultaista kirjaa. Siihen on kirjattu lasten hyvät teot. Pyhä Nikolaus antaa pieniä lahjoja lapsille ja joskus myös aikuisille.

Keskustelukysymyksiä:

- Tuoko joku perheestäsi sinulle lahjoja tai yllättää sinut?
- Tunnetko jonkun, joka tykkää auttaa muita?
- Mitä antaisit jollekulle yllättääksesi hänet?

Aukeaman vertailu:

Saksassa ei ole itsenäisyyspäivää – sen sijaan Saksan yhdistymistä juhliitaan 3. lokakuuta. Suomessa Nikolauksen päivä on tuntematon – 6. joulukuuta on kokonaan omistettu itsenäisyyspäivälle kynttilöineen ikkunassa.

Tämä aukeama sopii seuraavien aiheiden käsittelyyn:

- Värit ja symbolit,
- Antamisen, auttamisen ja kiitollisuuden merkitys,
- Kansallinen identiteetti, yhteenkuuluvuus, erilaiset kulttuurit perheissä, juhlistavat erityispäivät ja juhlapäivät.

Aamiainen Saksassa

Saksassa leipä tai sämpylät ovat suosittu aamiainen. Leipomot tarjoavat valtavan valikoiman erilaisia leipiä ja sämpylöitä, joilla on jopa eri nimet eri alueilla.

Monissa saksalaisissa päiväkodeissa lapset syövät aamiaisen yhdessä. Joskus tarjolla on aamiaisbuffet. Usein pöydällä on erilaisia ruokia: leipää, leikkeleitä, juustoa, hedelmiä ja vihanneksia. Jokainen lapsi kokoaa oman aamiaisensa.

On kuitenkin myös päiväkoteja, jotka eivät tarjoa aamiaista. Näissä päiväkodeissa jokainen lapsi tuo kotoa oman lounasrasiansa, joka sisältää myös hedelmiä tai vihanneksia.

Keskustelukysymyksiä:

- Mitä syöt mieluiten aamulla?
- Osaatko tehdä itse aamiaisen? Mitä osaat jo tehdä?

Aamiainen Suomessa

Suomessa aamiainen on yksinkertainen, lämmin ja ravitseva. Lämmin aamiainen maistuu hyvin aamuisin, kun ulkona on vielä kylmä ja pimeä. Tärkeä ruokalaji Suomessa on puuro, jota tehdään erilaisista viljoista, esimerkiksi kaurasta. Se keitetään vedessä tai maidossa.

Puuroa tarjoillaan usein marjojen, kuten mustikoiden, tai hillon ja voin kanssa. Suomalaiset lapset syövät myös leipää, usein ruisleipää tai näkkileipää. Sen päällä on levitettä, juustoa, kinkkua tai tuoreita vihanneksia. Aamupalalla juodaan yleisemmin maitoa tai vettä.

Suomalaisissa päiväkodeissa lapset syövät myös aamiaisen yhdessä. He voivat usein valita oman ateriansa.

Keskustelukysymyksiä:

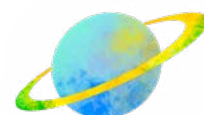
- Mitä teillä on aamiaiseksi päiväkodissa tai kotona?
- Onko teillä sämpylöitä tai leipää aamiaiseksi kotona?
- Mitä sellaista haluaisit kokeilla aamiaiseksi, mitä et ole ennen syönyt?

Aukeaman vertailu:

Saksassa aamu alkaa usein leivällä tai sämpylöillä – tuoreella leipomosta, juustolla tai leikkeleillä. Jotkut perheet lisäävät aamiaiseen myös keitetyn kananmunan. Tämä on perinne monissa perheissä, erityisesti sunnuntaisin. Suomessa päivä alkaa usein lämpimästi, kaurapuuro marjoihin antaa energiaa kylmään aamuun. Molemmissa maissa mysli, maissihiutaleet ja jogurtti ovat erittäin suosittuja aamiaiseksi.

Tämä aukeama sopii erinomaisesti seuraavien aiheiden käsittelyyn:

- Lempiruoka,
- Syömistottumukset,
- Tutut ja epätavalliset ruoat,
- Ruoan kulttuuriset näkökohdat.

Rakennuspalikat

Värikkäät muoviset rakennuspalikat ovat vakiovaruste Saksan ja Suomen päiväkodeissa. Lähes jokaisessa ryhmätilassa on suuria laatikoita ja palikoilla täytettyjä pöytiä. Näillä palikoilla voi tehdä monia asioita: rakentaa esimerkiksi torneja, taloja tai siltoja. Joskus niistä syntyy kokonainen kaupunki. Tämä ei ole vain hauskaa, vaan se myös kannustaa lapsia tarkkailemaan tarkasti ja työskentelemään taitavasti käsillään. He pohtivat: Mikä sopii mihin? Mikä pysyy paikallaan? Mikä kaatuu? Lapset rakentavat usein yhdessä. He keskustelelevat keskenään, suunnittelevat yhdessä ja auttavat toisiaan.

Mutta rakennuspalikat ovat vain yksi esimerkki. Saksan ja Suomen päiväkotien välillä on monia muita yhtäläisyyksiä. Lapset rakastavat roolileikkejä. He kokeilevat eri rooleja, keksivät tarinoita ja leikkivät, millaista olisi olla joku toinen. Leikkikeittiö kutsuu heitä testaamaan uusia reseptejä ja kokeiluja. Muovailuvaha on yleinen leikkiväline molemmissa maissa – pehmeä, värikäs ja vain mielikuvitus on muovailussa rajana. Lautapelit ovat hauskoja ja harjoittuttavat yhdessä odottamista ja pelaamista. Ja kuvakirjoilla on pysyvä paikkansa – sekä päiväkodissa että kotona.

Keskustelukysymyksiä:

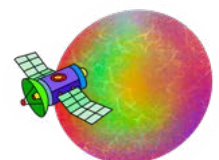
- Mitä tykkäät eniten rakentaa värikkäistä rakennuspalikoista?
- Oletko koskaan rakentanut jotain jonkun kanssa?
- Mitä rakentaisit, jos sinulla olisi paljon palikoita?
- Missä tai millä tykkäät eniten leikkiä?

Aukeaman vertailu:

Saksan ja Suomen päiväkodeilla on monia samankaltaisia opetuskäytäntöjä. Siksi löydät sieltä samankaltaisia leikkimateriaaleja – olipa kyse sitten rakennuspalikoista, kirjoista tai luonnosta peräisin olevista asioista. Molempien maiden lapset oppivat samalla tavalla: leikin, löytämisen ja yhdessä tekemisen kautta.

Tämä aukeama on hyvä paikka keskustella seuraavista aiheista:

- erilaiset aistihavainnot, kuten maku, haju, kuulo ja tunto,
- yhteisöllisyys,
- erilaiset leikki-ideat,
- suosikkilelu tai -aktiviteetti päiväkodissa.

Hiihto

Suomessa maastohiihto on enemmän kuin vain urheilulaji. Se on osa lapsuutta. Monilla lapsilla on jo omat sukset päiväkotikässä. Suomen luonto mahdollistaa tämän: laajat metsät, runsaasti lunta ja hyvin hoidetut ladut. Maastohiihto edistää ulkoilua ja koordinaatiokykyä.

Ulkoilu on suosittua myös Saksassa talvella. Alueilla, joilla on paljon lunta, lapset laskevat pulkalla. Jotkut hiihtävät. Ja kaikkialla Saksassa he rakentavat lumiukkoja, leikkivät lumella, ovat ulkona kylmässä.

Ulkona oleminen on tärkeää. Lapset tarvitsevat raitista ilmaa ja liikuntaa. He kokevat vuodenajat kaikilla aisteillaan – ensilumen, sadepisaroiden nappaamisen suuhunsa, auringsäteiden lämmön tuntemisen ihollaan. Tämä on arvokasta. Säällä kuin säällä.

Keskustelukysymyksiä:

- Mitä teet ulkona, kun sataa lunta?
- Oletko koskaan laskenut pulkalla tai kelkalla?
- Kummasta pidät enemmän – kesästä vai talvesta?

Jalkapallo

Jalkapallo on Saksan suosituin urheilulaji. Lapset voivat aloittaa jalkapallon pelaamisen seurassa jo hyvin nuorena. Jalkapalloa pelataan myös kaikkialla muualla: pihalla, niityllä, päiväkodissa... Jopa aivan pienet lapset voivat pelata jalkapalloa. Et tarvitse suurta tilaa, tarvitset vain halun liikkua.

Lapset oppivat paljon jalkapallon kautta. He koordinoivat kehoaan ja kokevat liikkumisen iloa.

Myös suomalaiset lapset nauttivat jalkapallon pelaamisesta. Täälläkin keskiössä ovat hauskuus, oikeudenmukaisuus ja yhteistyö.

Keskustelukysymyksiä:

- Pelaatko joskus jalkapalloa? Kenen kanssa?
- Mitä teet mielelläsi ulkona?
- Mikä sinusta on tärkeää yhdessä leikkiessä?

Aukeaman vertailu:

Saksassa ei voi hiihtää kaikkialla. Erityisesti pohjoisessa on usein liian vähän lunta talvella. Murtomaahiihto on siksi edelleen erityinen kokemus monille lapsille. Suomessa taas on yleensä lunta talvella, ja murtomaahiihto on luonnollinen osa elämää.

Jalkapallo kuitenkin yhdistää molemmat maat. Se on suosittu urheilulaji lasten keskuudessa sekä Saksassa että Suomessa – olipa kyseessä sitten sisätilat, kentät tai pihat. Saksassa monet lapset liittyvät jalkapalloseuraan jo hyvin nuorena.

Tämä aukeama sopii erinomaisesti seuraavien aiheiden käsittelyyn:

- Vuodenajat,
- Suosikkiaktiviteetit talvella/kesällä/syksyllä/kevällä,
- Urheiluaktiviteetit,
- Leikkiminen hiekassa rannalla

Leikkiä rannalla hiekassa

Suomessa on paljon rantoja, ei vain Itämeren rannikolla, vaan myös lukuisten sisämaan järvien varrella. Tunnettu lapsiystävällinen ranta sijaitsee Haminassa. Se on nimeltään Pitkäthiekat. Vesi siellä on matalaa ja hiekka hienoa, joten lapset voivat leikkiä turvalisesti.

Myös saksalaiset perheet rakastavat rannalla käymistä – Pohjanmerellä, Itämerellä tai erilaisilla suurilla ja pienillä järvillä. Lapset etsivät kiviä tai simpukoita, rakentavat hiekkalinnoja tai polskivat vedessä.

Hiekka on erityinen materiaali. Lapset voivat muotoilla sitä, kaivaa sitä ja kokea sen tekstuurit. Se tuntuu lämpimältä tai viileältä ja virtaa sormien läpi. Nämä kokemukset stimuloivat aisteja ja edistävät luovuutta.

Keskustelukysymyksiä:

- Oletko koskaan käynyt rannalla tai järvellä?
- Mitä teet mieluiten hiekasta?
- Mikä vedessä on jännittävää?

Luonnon tarkkailu

Saksalaisissa päiväkodeissa luontokasvatus on osa arkea. Lapset tutkivat ympäristöään, tarkkailevat hyönteisiä, keräävät lehtiä tai tutkivat, mitä kivien alla elää.

Tämä on enemmän kuin vain retkeilyä. Lapsten empatiakyky kehittyy, koska he oppivat, että pienetkin eläimet ovat elossa ja niillä on elinympäristönsä esimerkiksi maaperässä. Tämä oivallus edistää vastuuntuntoa.

Myös Suomessa lapset viettävät paljon aikaa ulkona. He kokevat luonnon kaikilla aisteillaan. Havainnointi on osa sitä – joka päivä.

Molemmissa maissa pätee seuraava: Lapset, jotka tuntevat luonnon, myös suojelevat sitä.

Keskustelukysymyksiä:

- Mitä elää puutarhassasi tai päiväkodin pihalla?
- Oletko koskaan katsonut läheltä lieroa tai kovakuoriaista?

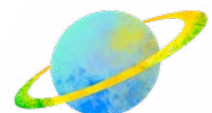
Aukeaman vertailu:

Saksassa ja Suomessa lapset rakastavat leikkiä veden äärellä ja hiekassa. Saksassa monet perheet menevät Pohjanmerelle tai Itämerelle, kun taas toiset kokevat veden enemmän järvissä tai joissa. Suomessa vesi on lähes aina lähellä – sitä kutsutaan jopa „Tuhansien järvien maaksi” – ja rannalla vierailu on täysin normaali osa perheen jokapäiväistä elämää.

Luonnon tarkkailu on vahvasti ankkuroitu arkipäiväiseen päiväkotielämään molemmissa maissa. Lapset katsovat, kysyvät ja löytävät. Ero piilee usein siinä, kuinka helposti sitä pidetään itsestäänselvyytenä: Suomessa luontoon pääsee milloin ja missä tahansa jokamiehenoikeuden ansiosta. Saksassa luonnon kokeminen suunnitellaan usein tietoisesti opettavaiseksi toiminnaksi. Se on aivan yhtä arvokasta, mutta vaatii joskus enemmän suunnittelua.

Tämä aukeama sopii erinomaisesti seuraavien aiheiden käsittelyyn:

- Vesi- ja hiekkaleikit (myös päiväkodissa),
- Luonnonsuojelu.

Joulu Saksassa

Joulu on erityinen juhla Saksassa. Joulukuusi on juhlan keskipiste. Se koristellaan perinteisesti kynttilöillä, joulupalloilla ja latvatähdellä. Joulukuusi on peräisin Saksasta ja levisi ympäri maailmaa 1800-luvulla.

Kuusen alle asetetaan usein seimi. Se kuvaa joulukertomusta: Maria, Joosef, Jeesus-vauva, paimenet, enkelit ja kolme tietäjää tallin edessä.

Jouluaattona, 24. joulukuuta, Saksassa vaihdetaan lahjoja. Perheet kokoontuvat ja vaihtavat lahjoja kuusen alla. Myös joululauluja lauletaan usein. Seimi ja joulukuusi pysyvät usein esillä 6. tammikuuta, loppiaiseen asti.

Keskustelukysymyksiä:

- Onko sinulla kotona joulukuusi? Miten koristelet sen?
- Tunnetko joulukertomuksen?
- Mitä teet kotona jouluaattona?

Joulu Suomessa

Suomessa jouluun kuuluu hyvin erityinen hahmo: Joulupukki. Hänen nimensä tarkoittaa kirjaimellisesti „jouluvuolta“ ja tulee vanhoista perinteistä. Nykyään Joulupukki on ystävällinen, lämminsydäminen hahmo, jolla on punainen takki ja valkoinen parta.

Hän vierailee perheiden luona henkilökohtaisesti jouluaattona. Hän soittaa ovikelloa, tuo lahjoja ja puhuu lapsille. Tämä on unohtumaton hetki suomalaisille lapsille. Lapset istuvat sitten Joulupukin syliin tai laulavat hänelle laulun.

Suomessa huoneessa on myös koristeltu joulukuusi. Sitä kutsutaan nimellä Joulukuusi. Se pysyy usein pystyssä 13. tammikuuta eli Nuutinpäivään asti tai, kuten Saksassa, 6. tammikuuta asti.

Keskustelukysymyksiä:

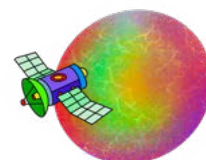
- Kuka tuo lahjat kotiisi?
- Mikä on suosikkijoululaulusi?
- Mistä pidät eniten joulussa?

Aukeaman vertailu:

Molemmissa maissa huoneessa on koristeltu joulukuusi – se yhdistää Saksan ja Suomen. Suurin ero on lahjoissa: Saksassa ne asetetaan salaa kuusen alle, kun taas Suomessa Joulupukki tuo ne henkilökohtaisesti ja soittaa ovikelloa. Saksassa seimi on tärkeä osa joulua. Joulukertomuksella on tärkeä rooli. Suomessakin tunnetaan seimi, mutta se ei ole yhtä merkittävä osa joulua, kuin Saksassa.

Tämä aukeama sopii seuraavien aiheiden käsittelyyn:

- Juhlat ja perinteet perheessä ja päiväkodissa,
- Joulutavat perheissä,
- Joululaulut ja joulukoristeet,
- Joulukertomukset (eri maista).

Kieli

Kieli on enemmän kuin kommunikaation väline. Se on osa identiteettiämme. Se kantaa sisällään tarinoita, perinteitä ja tunteita.

Saksa ja suomi ovat hyvin erilaisia kieliä. Saksa kuuluu indoeurooppalaiseen kielikuntaan ja on läheistä sukua englannille, hollannille ja skandinaavisille kielille. Yli 100 miljoonaa ihmistä puhuu saksaa äidinkielenään; se on Euroopan puhutuin kieli.

Suomi kuuluu suomalais-ugrilaiseen kielikuntaan ja on sukua virolle ja unkarille. Noin viisi miljoonaa ihmistä puhuu suomea. Suomessa on suomen lisäksi toinen virallinen kieli: ruotsi.

Lapset oppivat kieltä alusta alkaen – kuuntelemalla, matkimalla ja kokeilemalla. Monikielisyys ei ole haaste, vaan rikastuttava tekijä. Molemmissa maissa se nähdään mahdollisuutena. Kuvakirjat ovat arvokas työkalu tässä prosessissa: ne yhdistävät kielen kuviin, tunteisiin ja yhteisöön.

Keskustelukysymyksiä:

- Mitä kieltä puhut kotona?
- Osaatko sanoja toisesta kielestä? Mitä?
- Voitko oppia uuden kielen ystävältäsi?

Tämä aukeama sopii erinomaisesti seuraavien aiheiden käsittelyyn:

- Monikielisyys perheessä ja päiväkodissa,
- Kieli osana identiteettiä ja perintöä,
- Eri kielten löytäminen ja kokeileminen,
- Kuvakirjat eri kielillä.

